Dosarul nr. 1r-994/25 Judecătoria Strășeni (sediul Călărași)
1-23145942-02-1r-18082025 Judecător: Igor SÎMA

D E C I Z I E
în numele Legii

16 februarie 2026 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Eugeniu BEȘELEA
Judecători: Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat, în ordine de recurs, în ședință de judecată, fără prezența părților, recursul declarat de partea vătămată Vasili POTÎNGA, împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, în cauza penală privind învinuirea lui:

> **MIRON Serghei *****, născut în data de ***** IDNP: *****, cetățean al Republicii Moldova, de naționalitate moldovean, originar din raionul *****, satul *****, domiciliat în satul *****, raionul *****, celibatar, fără persoane la întreținere, studii medii, nesupus militar, fără dizabilități, fără titluri speciale, grade de calificare şi distincții de stat, neangajat oficial în câmpul muncii, anterior nejudecat,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit.b), e) și f) Cod penal al Republicii Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 27.10.2023 – 20.11.2023;
Judecarea recursului la Curtea de Apel Centru de la 13.12.2023-16.08.2024.
Rejudecarea cauzei penale în prima instanță de la 23.08.2024-25.07.2025;
Judecarea recursului la Curtea de Apel Centru de la 18.08.2025 – 16.02.2026.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Asupra recursului declarat de partea vătămată Vasili POTÎNGA, împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin Sentința Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023*, MIRON Serghei ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.188 alin.(2) lit.b), e) și f) Cod penal și conform Legii, prin aplicarea prevederilor art.80/1 alin.(1) Cod penal i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei penale fiind calculat din momentul pronunțării sentinței penale 20 noiembrie 2023, în acest termen fiind inclusă și durata reținerii și aflării lui MIRON Serghei sub arest din data de 22 septembrie 2023, ora 02:30 până la pronunțarea sentinței 20 noiembrie 2023 ora 11:00. (f.d. 162-167 Volumul I).

2. *Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că*, ***MIRON Serghei*** în data de 21 septembrie 2023 aproximativ pe la ora 23:50 împreună cu persoana în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, fiind condamnat prin Sentința Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) din 20 octombrie 2023, fiind în stare de ebrietate, de comun acord și prin înțelegere prealabilă, acționând intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, sub pretextul deplasării din satul *****, raionul Călărași în orașul Soroca, au solicitat serviciul Taxi 14444. La sosirea taxiului, persoana în privința căruia cauza penală a fost disjunsă a urcat pe bancheta din spate iar MIRON Serghei pe bancheta pasagerului din față și având ambii din timp pregătite câte un cuțit de bucătărie și mănuși din material. În timp ce se deplasau cu taxiul din satul *****, raionul Călărași, la intrarea din orașul Călărași, persoana în privința căruia cauza penală a fost disjunsă i-a pus cuțitul la gâtul cet. POTÎNGA Vasili, șofer la compania de taxi 14444, iar MIRON Serghei a îndreptat cuțitul în direcția cet. POTÎNGA Vasili și amenințându-l cu vătămarea corporală și moartea l-au deposedat de o gentuță la prețul de 500 lei, în care se aflau acte, 250 ruble PMR și 400 lei MD, un telefon mobil de model Redmi Xiaomi la prețul de 1000 lei, un telefon mobil de model Redmi 12 Lite la prețul de 10 000 lei, 15 Euro iar din cotieră MIRON Serghei i-a sustras 40 Dolari, o bancnotă de 10 Euro și o bancnotă de 10 lire sterline și aproximativ 500 lei MD, un parfum la prețul de 800 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil în mărime de 15 000 lei. Ulterior, i-au solicitat șoferului POTÎNGA Vasili să coboare din automobil intenționând să-l sustragă, însă, din motiv că cheia automobilului se afla la POTÎNGA Vasile persoana în privința căruia cauza penală a fost disjunsă n-a reușit să pornească motorul automobilului și împreună cu MIRON Serghei au abandonat automobilul și au părăsit locul infracțiunii.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate inculpatul MIRON Serghei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.188 alin.(2) lit.b), e) și f) Cod penal– *tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de două persoane, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

În cadrul ședinței de judecată, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul MIRON Serghei, susținut de avocatul său, a declarat personal prin înscris autentic că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe

baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art.364/1 Cod de procedură penală, demersul dat fiind susținut de către procuror și acceptat de către instanța de judecată prin Încheierea protocolară.

Instanța de fond a examinat cauza penală în procedură simplificată în baza art.364/1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

*3. Împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023, procurorul în Procuratura raionului Călărași, Ion MOȚPAN a declarat recurs, și a solicitat admiterea recursului, cu casarea parțială a Sentinței Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023, adoptată în privința inculpatului MIRON Serghei *****, în partea ce vizează pedeapsa stabilită, cu remiterea la rejudecare a respectivei cauze penale în instanța de fond, în alt complet de judecată.*

4. *Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru nr. 1r-679/23 din 16 august 2024,* a fost admis recursul declarat de către procurorul în Procuratura raionului Călărași, Ion MOȚPAN declarat împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023. A fost casată parțial Sentința Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023 în partea individualizării pedepsei penale, și a fost remisă cauza la rejudecare, în această parte, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Măsura preventivă – arestarea preventivă aplicată lui MIRON Serghei ***** s-a revocat, acesta urmând a fi eliberat din instituția penitenciară dacă nu se deține în baza unui mandat de arest, hotărâre judecătorească sau alte temeiuri legale.

5. *Prin Sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025,* lui MIRON Serghei ***** recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.188 alin.(2) lit.b) e) și f) Cod penal prin Sentința Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) din 20 noiembrie 2023 și casată parțial prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 16 august 2024, în partea individualizării pedepsei, i-a fost stabilită o pedeapsa sub formă de închisoare pentru un termen de 5 (cinci) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei aplicate lui MIRON Serghei ***** urmează a fi calculat din data pronunțării sentinței – 25 iulie 2025, cu includerea duratei reținerii și aflării în stare de arest din 22 septembrie 2023, ora 02 și 30 min și până la 16 august 2024.

A fost stabilit în privința lui MIRON Serghei măsura preventivă sub formă de arest preventiv, care se menține până la intrarea sentinței în vigoare, apoi se revocă.

6. Nefiind de acord cu Sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, partea vătămată Vasili POTÎNGA a declarat recurs în termenul legal, prin care a solicitat casarea Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1-94/2025 din 25 iulie 2025, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată la data de 15.01.2025.

În motivarea cerințelor sale, partea vătămată invocă dezacordul cu sentința contestată în partea neexaminării acțiunii civile depuse la data de 15 ianuarie 2025 cu.nr.238 în cancelaria Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași).

Invocă recurentul că prejudiciile morale sunt manifestate prin mari suferințe psihice şi fizice provocate personal şi familiei sale, care i-a marcat profund pe tot restul vieții, Consideră că inculpatul MIRON Serghei ***** urmează să achite prejudiciul moral pe care l-a provocat în urma acțiunilor infracționale. Luând în considerație gravitatea faptelor comise şi consecințele survenite în urma infracțiunii, comportamentul inculpatului după acest caz tragic vor justifica reparația prejudiciului moral echivalent bănesc în sumă de 500000 (cinci sute mii) lei.

La caz, atestă că în calitate de parte vătămată şi parte civilă i-a fost cauzat un prejudiciu moral, exprimat prin stres, frică, panică, stare de șoc în urma comiterii crimei în timp de noapte. În calitate de parte civilă, parte vătămată, anume persoană care a avut de suferit consideră că încasarea din contul inculpatului MIRON Serghei ***** în beneficiul său a sumei de 500 000 (cinci sute mii) lei, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral este echitabilă în acest caz, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață şi de muncă inclusiv şi socială.

7. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Astfel, procurorul, avocatul, partea vătămată și inculpatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Respectiv, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.391 Cod de procedură penală privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Aprecierea instanței de recurs:

8. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a respinge recursul declarat de partea vătămată Vasili POTÎNGA, împotriva Sentinței*

Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a Sentinței atacate, reieșind din considerentele ce succed.

9. În conformitate cu art.437 alin.(1) pct.1) Cod procedură penală, (1) *Pot fi atacate cu recurs: 1/4) sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

Instanța de recurs notează că temeiurile pentru recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art.444 Cod de procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Conform art.448 Cod de procedură penală, *(1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs*. *(2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

În particular, având-se în vedere recursul, rațiunea şi finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv şi unul reparator

Potrivit art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.*

Potrivit art.425 Cod de procedură penală*, instanța de recurs, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de fond, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată şi dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal şi material.

În conformitate cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

Conform art.385 alin.(1) pct.1)-4) Cod de procedură penală, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârşirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârşit de inculpat, dacă fapta întruneşte elementele infracțiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârşirea acestei infracțiuni.*

Potrivit art.394 alin.(1) pct.1) și 2) Cod de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiată concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.*

Art.1 Cod de procedură penală, stipulează că, „*procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces şi a altor persoane, desfăşurată în conformitate cu prevederile Codului de*

Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârşite, astfel ca orice persoană care a săvârşit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

Dispozițiile art.1 alin.(3) Cod de procedură penală, *prevăd că organele de urmărire penală şi instanțele judecătoreşti în cursul procesului sunt obligate să activeze în aşa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată şi ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.*

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „*procesul penal se desfăşoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod".*

Conform art.6 par.1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, a ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

10. Instanța de recurs reține că, legalitatea și temeinicia Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025 este contestată cu recurs de către partea vătămată Vasili POTÎNGA, prin care a solicitat admiterea acțiunii civile înaintate la data de 15.01.2025.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeiuri pentru intervenția instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate în partea ce ține de acțiunea civilă.

Or, instanța de fond, prin încheierea protocolară din 04 iulie 2025, a reținut că prezenta cauză penală se află în examinare ca urmare a trimiterii cauzei la rejudecare de către Curtea de Apel, limitată exclusiv la individualizarea pedepsei penale. Instanța a constatat că, în cadrul prezentului proces, a fost înaintată o acțiune civilă privind repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Totodată, s-a stabilit că, la examinarea cauzei în fond, partea vătămată nu a înaintat acțiunea civilă, iar nici în procedura de recurs în fața Curții de Apel nu a exercitat acest drept procesual. În acest context, instanța de judecată a anexat la materialele cauzei penale

acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, POTÎNGA Vasili, însă nu s-a expus asupra acesteia, întrucât a fost formulată cu depășirea limitelor rejudecării cauzei.

Părții vătămate i s-a explicat că nu este lipsită de dreptul de a formula o acțiune civilă pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune în fața instanței de drept comun, în procedură civilă.

11. În prim plan Colegiul ține să precizeze faptul că cauza penală de învinuire a lui MIRON Serghei de comiterea infracțiunii prevăzute la art.188 alin.(2) lit.b), e) și f) Cod penal, a fost remisă Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași), pentru examinarea în limitele rejudecării și anume în partea individualizării pedepsei penale.

Prin urmare Colegiul constată că dispozițiile Sentinței Judecătoriei Strășeni, (sediul Călărași) nr.1-225/2023 din 20 noiembrie 2023, în privința inculpatului MIRON Serghei, în privința constatării vinovăției acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit.b), e) și f) Cod penal, și în partea soluționării chestiunilor privind cheltuielile judiciare, mijloacele materiale de probă și corpurilor delicte, au căpătat un caracter definitiv și irevocabil, instanța de fond, primind cauza spre rejudecare fiind obligată să examineze în limitele expuse de instanța ierarhic superioară.

Deci instanța de judecată primind cauza la un control suplimentar a elucidat pe deplin indicațiile instanței superioare, or potrivit prevederilor art.436 alin.(1)-(3) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. *Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.*

Potrivit explicațiilor oferite în practica judiciară se va reține, că art.436 Cod de procedură penală, fixează următoarele limite de care instanța de apel trebuie să țină cont: - conformitatea cu decizia instanței de recurs, în măsura în care situația de fapt rămâne cea avută în vedere la judecarea recursului; - respectarea limitelor în care hotărârea a fost casată.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii de instanța de recurs sunt în concordanță cu principiile generale ale procesului penal, potrivit cărora orice persoană are dreptul de a fi judecată în mod echitabil și în termen rezonabil de o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege.

Rejudecând cauza în limitele stabilite de instanța de recurs, instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

12. Astfel, Colegiul penal reține că, prin cererea de recurs declarată, recurentul solicită verificarea legalității și temeiniciei sentinței atacate în partea pretinsei nesoluționări a acțiunii civile.

În acest context, Colegiul constată că, potrivit art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, *acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au*

fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Exercitarea acestui drept este condiționată de respectarea momentului procesual și a formei procedurale prevăzute de lege.

Conform art.221 alin.(1) Cod de procedură penală, *acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești*, iar potrivit prevederilor art.225 alin.(3) Cod de procedură penală, *instanța este obligată ca odată cu soluționarea cauzei penale, să soluționeze acțiunea civilă.*

Or, în speță, se constată că partea vătămată Vasili POTÎNGA nu a exercitat dreptul de a înainta acțiunea civilă în cadrul procesului penal nici în faza judecării cauzei în primă instanță, în perioada 27.10.2023–20.11.2023, și nici în cadrul examinării recursului de către Curtea de Apel Centru, în perioada 13.12.2023–16.08.2024. De asemenea, pe parcursul acestor etape procesuale, partea vătămată nu a formulat pretenții de ordin material sau moral și nu a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune în cadrul procesului penal.

Colegiul subliniază că dreptul părții vătămate de a înainta acțiunea civilă în procesul penal este un drept procesual, iar nu o obligație, iar exercitarea acestuia este supusă unor condiții procedurale și limite temporale clare, reglementate de Codul de procedură penală. Nerespectarea acestor condiții atrage imposibilitatea instanței de judecată de a examina acțiunea civilă în afara limitelor stabilite de lege și de hotărârea instanței ierarhic superioare.

Mai mult, potrivit art.221 alin.(5) Cod de procedură penală, în cazul în care acțiunea civilă nu a fost înaintată sau a fost lăsată nesoluționată în procesul penal, persoana interesată nu este lipsită de dreptul de a se adresa instanței de judecată în ordine civilă. Această normă confirmă caracterul facultativ al exercitării acțiunii civile în cadrul procesului penal și exclude posibilitatea examinării acesteia în afara condițiilor și limitelor procedurale stabilite de lege.

Totodată, Colegiul constată că acțiunea civilă depusă de partea vătămată la data de 15.01.2025 a fost formulată după epuizarea etapelor procesuale în care aceasta putea fi exercitată în cadrul procesului penal, fiind înaintată într-o fază procedurală în care instanța era învestită exclusiv cu atribuții privind individualizarea pedepsei penale. În aceste condiții, examinarea acțiunii civile ar fi echivalat cu extinderea nelegală a limitelor rejudecării, contrar dispozițiilor art.436 Cod de procedură penală și principiului securității raporturilor juridice.

Or, Colegiul reține că, prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 16.08.2024, cauza penală a fost casată parțial și trimisă spre rejudecare *exclusiv în partea individualizării pedepsei penale*, celelalte dispoziții ale sentinței rămânând definitive. În consecință, potrivit art.436 alin (1)–(3) Cod de procedură penală, instanța de rejudecare era obligată să se pronunțe strict în limitele în care hotărârea a fost casată, fără a extinde obiectul judecății asupra laturii civile a cauzei, care nu a făcut obiectul casării și nici nu a fost anterior pusă în discuție.

În aceste condiții, acțiunea civilă depusă de partea vătămată la data de 15.01.2025 a fost formulată cu depășirea termenului procesual prevăzut de art.221 Cod de procedură penală, precum și în afara limitelor rejudecării stabilite de instanța de recurs, ceea ce făcea imposibilă examinarea acesteia în cadrul procesului penal. Acceptarea unei asemenea cereri ar fi condus la încălcarea principiului legalității procesului penal, precum și a principiului securității raporturilor juridice.

Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond a procedat legal și temeinic, ațînându-se de la examinarea acțiunii civile înaintate la data de 15.01.2025, întrucât aceasta nu a fost înaintată în condițiile art.219–221 Cod de procedură penală și excede limitele rejudecării stabilite prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 16.08.2024. În consecință, motivele de recurs invocate sub acest aspect sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Totodată, Colegiul subliniază că respingerea acestor critici nu aduce atingere dreptului părții vătămate de a solicita repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune pe calea unei acțiuni civile separate, în fața instanței de drept comun, conform dispozițiilor art.221 alin.(5) Cod de procedură penală și ale legislației civile.

13. În continuare, Colegiul subliniază că interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.219–221 și art.436 Cod de procedură penală sunt conforme și cu standardele stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în special cu jurisprudența referitoare la dreptul de acces la o instanță, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a statuat în mod constant că dreptul de acces la o instanță nu este unul absolut, ci poate fi supus unor limitări legitime, în special sub forma unor condiții de admisibilitate și termene procedurale, atâta timp cât aceste limitări urmăresc un scop legitim și nu afectează însăși substanța dreptului (a se vedea, *Golder c. Regatului Unit*, *Perez c. Franței*).

Totodată, în cauza *Perez c. Franței* (2004), Curtea a reținut că, deși partea vătămată poate participa în procesul penal pentru a-și valorifica pretențiile civile, statele dispun de o marjă de apreciere în reglementarea modalităților procedurale de exercitare a acestui drept, inclusiv în ceea ce privește termenele și fazele procesuale în care acțiunea civilă poate fi formulată.

De asemenea, în jurisprudența sa constantă, Curtea a subliniat că principiul securității raporturilor juridice constituie un element fundamental al dreptului la un proces echitabil, impunând respectarea caracterului definitiv al hotărârilor judecătorești și interzicând redeschiderea nelimitată a procedurilor judiciare (*Brumărescu c. României*, *Ryabykh c. Rusiei*). Or, admiterea unei acțiuni civile formulate tardiv, într-o fază procesuală în care cauza a fost trimisă spre rejudecare exclusiv sub un aspect limitat, ar fi de natură să afecteze stabilitatea hotărârilor judecătorești și previzibilitatea procedurii.

În același sens, Curtea Europeană a reținut că respectarea regulilor procedurale interne, inclusiv a celor privind competența și limitele instanței sesizate, reprezintă o exigență legitimă a art.6 din Convenție (*Kreuz c. Poloniei*, *Zubac c. Croației*), iar nerespectarea acestor reguli de către justițiabili nu poate fi imputată instanțelor naționale.

Prin urmare, Colegiul constată că refuzul instanței de fond de a examina acțiunea civilă înaintată de partea vătămată la data de 15.01.2025 nu constituie o restrângere

disproporționată a dreptului de acces la o instanță, ci reprezintă aplicarea legitimă și previzibilă a normelor procedurale interne, în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

În optica celor reliefate, Colegiul Penal că, argumentele instanței de fond la adoptarea soluției în cauză, în virtutea corectitudinii lor şi pentru a evita repetări inutile sunt acceptate şi de instanța de recurs, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO*, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Față de lucrul judecat de primă instanță, se constată motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei).

Generalizând aspectele invocate, în conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod procedură penală, Colegiul Penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de partea vătămată Vasili POTÎNGA, împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, Sentința instanței de fond este legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a Sentinței nu au fost reținute.

14. În conformitate cu art.art.417, 418, 437 alin.(1) pct.1), 448, 449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de partea vătămată Vasili POTÎNGA, împotriva Sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) nr. 1- 94/2025 din 25 iulie 2025, și se menține fără modificări Sentința atacată.

Termenul executării pedepsei aplicate lui MIRON Serghei ***** urmează a fi calculat din data pronunțării prezentei Decizii – 16 februarie 2026, cu includerea duratei reținerii și aflării în stare de arest din 22 septembrie 2023 și până la 16 august 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI